

BOOK RECEIVED

P. Quentin Tomich: Mammals in Hawaii. Bernice B. Bishop Museum, Special Publication 57. Bishop Museum Press, Honolulu, 1969. 238 pp, figs 45 price 5 \$.

Hawaje, jak wszystkie odległe od lądu wyspy oceaniczne, mają ubogą faunę ssaków. Tylko dwa gatunki związane z lądem są ich naturalnymi mieszkańcami: nietoperz *Lasiurus cinereus* i foka mniszka hawajska *Monachus scq̄hauinslandi*. Już jednak Polinezyjczycy, którzy przybyli na te wyspy w II wieku przed n.e. przywieźli z sobą świnię, psy i szczury polinezyjskie. Od czasu odkrycia wyspy przez J. Cooka w r. 1778 Europejczycy sprowadzili tu celowo lub zawlekli przypadkowo wiele innych gatunków ssaków. Niektóre z nich zadomowiły się tu, zmieniając w wielkim stopniu obraz pierwotnej przyrody Hawajów. Obecnie, poza wymienionymi dwoma gatunkami rodzimymi, żyje w stanie dzikim lub zdziczałym na Hawajach 19 gatunków obcych ssaków. Ponadto w okolicznym oceanie występuje 17 gatunków walen.

Autor zestawiał całość dotychczasowej wiedzy o hawajskich ssakach. Główna część książki to przegląd gatunków, zarówno rodzimych jak sprowadzonych, spotykanych dziś na tych wyspach. Dla każdego z nich podano występowanie obecne, a dla form sprowadzanych także miejsce pochodzenia i dzieje introdukcji. Końcowe rozdziały omawiają ogólne problemy biologiczne ssaków hawajskich, jak również ich nazwy miejscowe i ich wyobrażenia w sztuce ludowej. Uwzględniono, obok ssaków lądowych, również gatunki walen spotykane u wybrzeży Hawajów. Praca obejmuje również obszerne zestawienie literatury z omówieniem treści każdej pozycji.

Po książce K. Wodzickiego o ssakach Nowej Zelandii zyskaliśmy w publikacji Tomicha cenne źródło informacji o biologicznych skutkach introdukcji obcych gatunków na obszar wyspiarski. Niezależnie od znaczenia lokalnego ma ona więc interesujący dla wszystkich teriologów ogólny aspekt ekologiczny.

K. Kowalski